

Zbiór Orzeczeń

Sprawa T-380/17

(publikacja fragmentów)

**HeidelbergCement AG i Schwenk Zement KG
przeciwko
Komisji Europejskiej**

Wyrok Sądu (ósma izba) z dnia 5 października 2020 r.

Konkurencja – Koncentracje – Rynek cementu szarego w Chorwacji – Decyzja uznająca koncentrację za niezgodną z rynkiem wewnętrznym i z porozumieniem EOG – Uczestniczące przedsiębiorstwa – Rynek właściwy – Istotna część rynku wewnętrznego – Ocena wpływu koncentracji na konkurencję – Zobowiązania – Prawo do obrony – Częściowe odesłanie do organów krajowych

1. *Koncentracje przedsiębiorstw – Koncentracja o wymiarze wspólnotowym – Kryteria oceny – Obrót uczestniczących przedsiębiorstw – Uczestniczące przedsiębiorstwo – Pojęcie – Uzyskanie kontroli nad spółką przez wspólne przedsiębiorstwo – Uwzględnienie spółek dominujących jako uczestniczących przedsiębiorstw – Przesłanki – Spółki dominujące stanowiące rzeczywistych uczestników koncentracji – Naruszenie zasady pewności prawa – Brak*
(rozporządzenie Rady nr 139/2004, art. 1 ust. 2; komunikat Komisji 2008/C 95/01, pkt 145–147)

(zob. pkt 98, 99, 105–126, 130–136, 149–151)

2. *Prawo Unii Europejskiej – Zasady – Pewność prawa – Uregulowania Unii – Wymóg jasności i przewidywalności – Zastosowanie nieostrych pojęć prawnych, które muszą być interpretowane i stosowane przez administrację – Dopuszczalność*
(rozporządzenie Rady nr 139/2004, art. 1 ust. 2; komunikat Komisji 2008/C 95/01, pkt 145–147)

(zob. pkt 130–136)

3. *Koncentracje przedsiębiorstw – Koncentracja o wymiarze wspólnotowym – Kryteria oceny – Obrót uczestniczących przedsiębiorstw – Uczestniczące przedsiębiorstwo – Pojęcie – Uzyskanie kontroli nad spółką przez wspólne przedsiębiorstwo – Uwzględnienie spółek dominujących jako uczestniczących przedsiębiorstw – Przesłanki – Spółki dominujące stanowiące rzeczywistych uczestników koncentracji – Dowody –*

Uprawnienia dyskrecjonalne Komisji – Granice – Uwzględnienie skonsolidowanego obwieszczenia dotyczącego kwestii jurysdykcyjnych
(rozporządzenie Rady nr 139/2004, art. 1 ust. 2; komunikat Komisji 2008/C 95/01, pkt 145–147)

(zob. pkt 153–160, 167–174, 180, 198, 202–206, 234, 253, 255–258, 260–270, 279–281)

4. *Koncentracje przedsiębiorstw – Badanie przez Komisję – Definicja rynku właściwego – Wyodrębnienie geograficzne*
(rozporządzenie Rady nr 139/2004; komunikat Komisji 97/C 372/03)

(zob. pkt 293–343)

5. *Koncentracje przedsiębiorstw – Ocena zgodności z rynkiem wewnętrznym – Stworzenie lub umocnienie pozycji dominującej znacząco utrudniającej skuteczną konkurencję na rynku wewnętrznym – Utrudnienie konkurencji na znacznej części rynku wewnętrznego – Kryteria*
(rozporządzenie Rady nr 139/2004, art. 2 ust. 3)

(zob. pkt 347–358)

6. *Koncentracje przedsiębiorstw – Ocena zgodności z rynkiem wewnętrznym – Stworzenie lub umocnienie pozycji dominującej znacząco utrudniającej skuteczną konkurencję na rynku wewnętrznym – Ocena antykonkurencyjnych skutków koncentracji – Kryteria*
(rozporządzenie Rady nr 139/2004, art. 2 ust. 3)

(zob. pkt 366, 405, 431, 450, 499, 524, 528, 568, 569)

7. *Koncentracje przedsiębiorstw – Badanie przez Komisję – Zobowiązania danych przedsiębiorstw mogące spowodować uznanie zgłoszonej transakcji za zgodną z rynkiem wewnętrznym – Zobowiązania umożliwiające dostęp do infrastruktury i sieci*
(rozporządzenie Rady nr 139/2004; komunikat Komisji 2008/C 267/01, pkt 63)

(zob. pkt 580–586)

8. *Koncentracje przedsiębiorstw – Postępowanie administracyjne – Poszanowanie prawa do obrony – Prawo przedsiębiorstw do bycia wysłuchanym – Zakres*
(rozporządzenie Rady nr 139/2004)

(zob. pkt 633–635; 665–668, 693)

9. *Koncentracje przedsiębiorstw – Postępowanie administracyjne – Pismo w sprawie przedstawienia zarzutów – Dokumenty dostępne w momencie wydania pisma w sprawie przedstawienia zarzutów, ale niezawarte w tym piśmie – Dopuszczalność jako środka dowodowego – Przesłanki*
(rozporządzenie Rady nr 139/2004, art. 18 ust. 1)

(zob. pkt 636)

10. *Koncentracje przedsiębiorstw – Postępowanie administracyjne – Poszanowanie prawa do obrony – Dostęp do akt – System językowy – Protokoły z rozmów telefonicznych Komisji z klientami i konkurentami uczestniczących przedsiębiorstw – Dostęp do akt w ich oryginalnym języku – Dopuszczalność*
(rozporządzenie Rady nr 139/2004)

(zob. pkt 650–664)

11. *Koncentracje przedsiębiorstw – Badanie przez Komisję – Decyzja odsyłająca badanie koncentracji właściwym władzom państwa członkowskiego – Częściowe odesłanie ograniczone do oceny skutków koncentracji dla rynków właściwych w państwie członkowskim – Konsekwencje*
(rozporządzenie Rady nr 139/2004, art. 4 ust. 4)

(zob. pkt 684–689)

Streszczenie

W dniu 5 września 2016 r. HeidelbergCement AG i Schwenk Zement KG (zwane dalej łącznie „skarżącymi”) zgłosiły Komisji Europejskiej planowaną koncentrację polegającą na uzyskaniu, za pośrednictwem ich wspólnego przedsiębiorstwa spółki Duna-Dráva Cement Kft. (zwanej dalej „spółką DDC”), kontroli nad spółkami Cemex Hungaria Építőanyagok Kft. i Cemex Hrvatska d.d. (zwanymi dalej łącznie „spółkami docelowymi”). Wszystkie te spółki prowadzą czynną działalność w sektorze materiałów budowlanych.

Po wszczęciu postępowania w sprawie szczegółowego badania Komisja uznała koncentrację za niezgodną z rynkiem wewnętrznym¹. W swojej decyzji Komisja przedstawiła rozważania dotyczące w szczególności wspólnotowego wymiaru koncentracji, rynku właściwego, skutków koncentracji w dziedzinie konkurencji i zobowiązań stron koncentracji. Aby stwierdzić w szczególności wspólnotowy wymiar koncentracji, Komisja wzięła pod uwagę obroty skarżących, wynoszące ponad 250 mln EUR w Unii Europejskiej, ze względu na to, że spółki te stanowiły rzeczywistych uczestników operacji koncentracji.

Na poparcie skargi o stwierdzenie nieważności tej decyzji skarżące zakwestionowały w szczególności ocenę wspólnotowego wymiaru zgłoszonej koncentracji. W tym względzie art. 1 ust. 2 rozporządzenia WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw² wymaga, aby każde z co najmniej dwóch uczestniczących przedsiębiorstw osiągnęło obrót w Unii w wysokości co najmniej 250 mln EUR. Tymczasem, powołując się na obroty skarżących w celu potwierdzenia wspólnotowego wymiaru koncentracji przeprowadzonej przez ich wspólne przedsiębiorstwo DDC, Komisja nie uwzględniła zakresu tego przepisu.

¹ Decyzja C(2017) 1650 final z dnia 5 kwietnia 2017 r. (sprawa M.7878 - HeidelbergCement/Schwenk/Cemex Hungary/Cemex Croatia).

² Rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (Dz.U. 2004, L 24, s. 1) (zwane dalej „rozporządzeniem WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw”).

Skarga ta zostaje oddalona przez Sąd, który w tym kontekście dostarcza wyjaśnień dotyczących pojęcia „uczestniczącego przedsiębiorstwa”, którego obrót może zostać uwzględniony w celu ustalenia wspólnotowego wymiaru koncentracji.

Ocena Sądu

Sąd przypomina, że chociaż rozporządzenie WE w sprawie koncentracji nie zawiera definicji pojęcia „uczestniczącego przedsiębiorstwa” w rozumieniu jego art. 1 ust. 2, wykładnia tego pojęcia jest przedmiotem pkt 145–147 skonsolidowanego obwieszczenia Komisji dotyczącego kwestii jurysdykcyjnych³. Wbrew temu, co twierdzą skarżące, ani te ustępy, ani zasada pewności prawa, ani rozporządzenie WE w sprawie koncentracji nie sprzeciwiają się jednak temu, aby w celu dokonania oceny wspólnotowego wymiaru koncentracji przeprowadzonej przez wspólne przedsiębiorstwo Komisja uznała spółki dominujące jako uczestniczące przedsiębiorstwa w wypadku gdy stanowią one rzeczywistych uczestników koncentracji.

W tym względzie Sąd zauważa w pierwszej kolejności, że dla celów zapewnienia skuteczności kontroli koncentracji wydaje się konieczne uwzględnienie realiów gospodarczych rzeczywistych uczestników koncentracji w zależności od okoliczności prawnych i faktycznych właściwych dla każdego przypadku. Tak więc określenie uczestniczących przedsiębiorstw jest bezwzględnie związane ze sposobem, w jaki proces nabycia został zainicjowany, zorganizowany i finansowany w każdym indywidualnym przypadku.

Co się tyczy wykładni pkt 147 skonsolidowanego obwieszczenia dotyczącego kwestii jurysdykcyjnych, Sąd uściśla ponadto, że przewiduje on dwa przypadki, w których spółki dominujące mogą zostać uznane za uczestniczące przedsiębiorstwa w celu dokonania oceny wspólnotowego wymiaru koncentracji wprowadzonej w życie przez ich wspólne przedsiębiorstwo. W pierwszym przypadku wspólne przedsięwzięcie jest wykorzystywane jako zwykły podmiot pośredniczący. W drugim przypadku spółki dominujące są rzeczywistymi uczestnikami operacji. W niniejszej sprawie Komisja uznała, że transakcja wchodzi w zakres drugiego przypadku.

W drugiej kolejności Sąd orzekł, że ani samo skonsolidowane obwieszczenie dotyczące kwestii jurysdykcyjnych, ani jego wdrożenie przez Komisję w niniejszej sprawie nie doprowadziły do powstania niejasności sprzecznej z zasadą pewności prawa. Według stanowiska Sądu pkt 145–147 skonsolidowanego obwieszczenia dotyczącego kwestii jurysdykcyjnych nie wysyłają sprzecznych ze sobą sygnałów odnośnie do podejścia zastosowanego przez Komisję w celu określenia przedsiębiorstw uczestniczących w koncentracji. Ponadto uczestnicy koncentracji, jako podmioty gospodarcze odznaczające się należyłą starannością, mogą również, w razie potrzeby, skorzystać z fachowych porad lub nawiązać kontakt ze służbami Komisji w celu uzyskania nieformalnych wytycznych dotyczących przedsiębiorstw uczestniczących w danej operacji.

³ Skonsolidowane obwieszczenie Komisji dotyczące kwestii jurysdykcyjnych na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (Dz.U. 2008, C95, s. 1; sprostowanie Dz.U. 2009, C 43, s. 10) (zwane dalej „skonsolidowanym obwieszczeniem dotyczącym kwestii jurysdykcyjnych”).

W trzeciej kolejności Sąd wyjaśnia, że w celu dokonania oceny wspólnotowego wymiaru koncentracji nie jest konieczne, aby uczestniczące przedsiębiorstwa, których obrót przekracza przewidziane progi, znajdowały się po obu stronach operacji. Artykuł 1 ust. 2 rozporządzenia WE w sprawie koncentracji wymaga bowiem, aby każde z co najmniej dwóch uczestniczących przedsiębiorstw osiągnęło obrót w Unii w wysokości co najmniej 250 mln EUR, a nie by chodziło o nabywcę i przedsiębiorstwo docelowe.